

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 12/05-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. januára 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Ioana Kornelija Komanického, bytom B., v ktorej namieta porušenie jeho základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 23 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj práva podľa čl. 2 ods. 1 Protokolu č. 4 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove vo veci vedenej pod sp. zn. 4 Co 215/04, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ioana Kornelija Komanického o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. novembra 2004 doručená sťažnosť Ioana Kornelija Komanického, bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namieta porušenie jeho základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 23 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva podľa čl. 2 ods. 1 Protokolu č. 4 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Protokol č. 4

k dohovoru“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 4 Co 215/04.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bola poštou doručená písomná výzva krajského súdu č. k. 4 Co 215/04-32 zo 14. septembra 2004, ktorou bol vyzvaný, aby krajskému súdu oznámil, či sa v období od 30. júna 2004 do 1. júla 2004 zdržiaval v mieste doručenia. Krajský súd v uvedenej výzve sťažovateľa zároveň vyzval, aby mu v prípade, že sa v mieste doručenia v uvedenom období nezdržiaval, oznámil, kde sa zdržiaval, a predložil o tejto skutočnosti hodnoverný dôkaz v lehote 10 dní odo dňa doručenia tejto výzvy. Predmetnou výzvou č. k. 4 Co 215/04-32 zo 14. septembra 2004 krajský súd podľa neho porušil jeho práva zaručené v čl. 19. ods. 2 a čl. 23 ods. 1 ústavy, ako aj práva zaručené v čl. 8 dohovoru a čl. 2 ods. 1 Protokolu č. 4 k dohovoru.

Uvedené konanie krajského súdu je podľa sťažovateľa *„vrcholom jeho drzosti a bezočivosti“*. V rámci odôvodnenia svojej sťažnosti sťažovateľ ďalej uviedol: *„Je iba mojím výsostným právom pohybovať sa po území tohto štátu, kde len chcem a kedy chcem. Žiadnemu súdu je do toho úplne nič! Nikto nemá právo odo mňa požadovať, aby som mu tieto veci vysvetľoval a už vonkoncom nie, aby som mu ich zdokumentoval!“*

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom rozhodne nasledovne:

„1. Vyslovuje, že ľudské právo a základná sloboda Ioanna Kornelija Komanického podľa ods. 2/ čl. 19 a ods. 1/ čl. 23 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj ods. 1/ čl. 8 Európskeho Dohovoru a ods. 1/ čl. 2 Protokolu č. 4 k tomuto Dohovoru o ich ochrane, postupom Krajského súdu v Prešove v právnej veci týkajúcej sa súdneho konania vedeného na Okresnom súde v Bardejove pod č. 3 C 47/03 porušené bolo.

2. Priznáva Ioanovi Kornelijovi Komanickému spravodlivú finančnú satisfakciu vo výške 30 tis. Sk (slovom tridsaťtisícokorún slovenských), ktoré je mu povinný Krajský súd v Prešove zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto súdneho rozhodnutia.

3. Ukladá Krajskému súdu v Prešove uhradiť trovy tohto konania právnenému zástupcovi na ním označený účet v peňažnom ústave, a to do 15-tich dní od právoplatnosti tohto súdneho rozhodnutia.“

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že jej predmetom je namietané porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 23 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 8 dohovoru, ako aj práva podľa čl. 2 ods. 1 Protokolu č. 4 k dohovoru výzvou krajského súdu č. k. 4 Co 215/04-32 zo 14. septembra 2004, ktorou bol sťažovateľ vyzvaný, aby krajskému súdu v lehote 10 dní odo dňa doručenia výzvy oznámil, či sa v období od 30. júna 2004 do 1. júla 2004 (t. j. v období doručovania uznesenia č. k. 3 C 47/03-16 Okresným súdom Bardejov) zdržiaval v mieste doručenia, a zároveň v prípade, že sa v mieste doručenia v tomto období nezdržiaval, aby mu taktiež oznámil, kde sa zdržiaval, a predložil o tejto skutočnosti hodnoverný dôkaz.

1. Ku sťažovateľom namietanému porušeniu čl. 19 ods. 2 ústavy a čl. 8 dohovoru

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy má každý právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru má každý právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie. Štátny orgán nemôže v zmysle čl. 8 ods. 2 do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

Z obsahu sťažovateľovej sťažnosti je zrejmé, že namieta neoprávnené zhromažďovanie osobných údajov postupom krajského súdu, ktoré je súčasťou práva na ochranu súkromného života garantovaného čl. 19 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 8 dohovoru.

Ústavný súd už vyslovil, že čl. 19 ods. 2 ústavy nezaručuje ochranu súkromného a rodinného života pred akýmkoľvek zasahovaním. Zaručuje ochranu len pred takým zasahovaním, ktoré je neoprávnené. V súlade s účelom práva na súkromie môžu orgány verejnej moci, fyzické aj právnické osoby zasahovať do súkromného a rodinného života iných vtedy, ak ich zasahovanie možno hodnotiť ako oprávnené. Podmienkou ústavnosti takéhoto obmedzenia práva na súkromie je jeho určenie v súlade so všetkými normami ústavy, ktoré sú právne významné pri uplatňovaní práva na súkromie (II. ÚS 7/99).

V predmetnej veci je rozhodujúcou existencia a rozsah zákonného zmocnenia všeobecného súdu na zhromažďovanie osobných údajov. Podľa § 101 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) sú účastníci povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania, najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a že dbajú na pokyny súdu. Podľa § 120 ods. 1 OSP účastníci konania sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd môže vykonať aj také dôkazy, ktoré nie sú navrhované. Za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov (§ 125 OSP).

Podľa § 47 ods. 2 OSP ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Z uvedeného vyplýva, že skutočnosti preukazujúce miesto, kde sa sťažovateľ ako účastník konania zdržiaval v období od 30. júna 2004 do 1. júla 2004, t. j. v období doručovania uznesenia č. k. 3 C 47/03-16 Okresným súdom Bardejov, majú význam pre rozhodnutie súdu o tom, či predmetné uznesenie je možné v súlade s právnou fikciou doručenia písomnosti podľa § 47 ods. 2 OSP považovať za riadne doručené. Uvedená skutočnosť má následne význam pri určovaní začiatku plynutia lehoty sťažovateľa na podanie odvolania, a teda aj na posúdenie otázky, kedy predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.

Z ustanovení § 101 a § 125 OSP zároveň vyplýva, že v priebehu konania je súd oprávnený požadovať od účastníkov konania údaje o skutočnostiach, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie v príslušnej veci. V súvislosti s poskytovaním údajov ďalej podľa § 124 OSP platí, že dokazovanie treba vykonávať tak, aby sa zachovala povinnosť mlčanlivosti o utajovaných skutočnostiach chránených podľa osobitných zákonov a iná zákonom ustanovená alebo štátom uznaná povinnosť mlčanlivosti. V týchto prípadoch možno vykonávať výsluch len vtedy, ak vyslúchaného oslobodil od povinnosti mlčanlivosti príslušný orgán alebo ten, v ktorého záujme má túto povinnosť. To platí primerane i tam, kde sa vykonáva dôkaz inak ako výsluchom.

V súdnom konaní teda osobné údaje, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie súdu, podliehajú osobitnej ochrane len v prípade, ak ide o utajované skutočnosti chránené podľa osobitných zákonov alebo sa na ne vzťahuje zákonom ustanovená alebo štátom uznávaná povinnosť mlčanlivosti.

Postup súdu, ktorým požiada účastníka konania o oznámenie skutočností, ktoré majú význam pre rozhodnutie súdu a ktoré nespádajú do niektorej z kategórií vymenovaných v § 124 OSP, je preto konaním orgánu, ktorý je naň oprávnený zákonom, a zároveň je konaním upraveným zákonom.

Vyžiadanie oznámenia informácií o mieste, na ktorom sa sťažovateľ v období doručovania rozhodnutia okresného súdu zdržiaval, a predloženia dôkazov preukazujúcich túto skutočnosť, ktoré malo význam z hľadiska posúdenia splnenia právnej fikcie doručenia podľa § 47 ods. 2 OSP a na ktoré sa nevzťahovala ochrana v zmysle § 124 OSP, preto z povahy veci nemohlo byť neoprávneným zhromažďovaním osobných údajov, a teda ani porušením sťažovateľovho práva podľa čl. 19 ods. 2 ústavy.

S ohľadom na vyššie uvedenú argumentáciu možno teda aj vo vzťahu k právu sťažovateľa podľa čl. 8 dohovoru konštatovať, že postup krajského súdu v predmetnej veci bol v súlade so zákonom. Pokiaľ by išlo o posudzovanie konania krajského súdu ako zásahu do práva sťažovateľa na súkromie a o otázku, či boli splnené aj ďalšie podmienky uvedené v čl. 8 ods. 2 dohovoru (legitímny cieľ, spojitosť zásahu s cieľom a nevyhnutnosť zásahu), ústavný súd považuje zisťovanie miesta zdržiavania sa sťažovateľa v období od 30. júna 2004 do 1. júla 2004 za účelom posúdenia splnenia právnej fikcie doručenia podľa § 47 ods. 2 OSP vo vzťahu k záujmu sťažovateľa na ochrane jeho osobných údajov za primeraný prostriedok realizácie verejného záujmu na spravodlivom a efektívnom výkone justície (čo je aj prejavom ochrany práv a slobôd iných).

Z uvedených dôvodov dospel ústavný súd k záveru, že sťažnosť sťažovateľa v časti, v ktorej namieta porušenie svojho práva podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a čl. 8 dohovoru, je zjavne neopodstatnená.

2. Ku sťažovateľom namietanému porušeniu čl. 23 ods. 1 ústavy a čl. 2 Protokolu č. 4 k dohovoru

Podľa čl. 23 ods. 1 ústavy sloboda pohybu a pobytu sa zaručuje.

Podľa čl. 2 ods. 1 Protokolu č. 4 k dohovoru každý, kto sa právoplatne zdržiava na území niektorého štátu, má na tomto území právo slobody pohybu a slobody zvoliť si miesto pobytu.

Podľa judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo z iných dôvodov (III. ÚS 138/02).

Podľa názoru ústavného súdu výzvou krajského súdu č. k. 4 Co 215/03-32 zo 14. septembra 2004, ktorej cieľom bolo získanie informácií a dôkazov ohľadne skutočnosti, kde sa sťažovateľ v období doručovania rozhodnutia Okresným súdom Bardejov zdržiaval, nemohlo reálne dôjsť k obmedzeniu sťažovateľovej slobody pohybu a pobytu zaručenej v čl. 23 ods. 1 ústavy, ako aj v čl. 2 ods. 1 Protokolu č. 4 k dohovoru. Medzi konaním krajského súdu v predmetnej veci a slobodou pohybu a pobytu zaručenou v čl. 23 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 2 ods. 1 Protokolu č. 4 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, teda neexistuje príčinná súvislosť, a preto bolo potrebné aj v tejto časti sťažnosť sťažovateľa odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Z dôvodov uvedených v častiach II. 1 a II. 2 tohto uznesenia ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú a vzhľadom na túto skutočnosť bolo už ďalej bezpredmetné rozhodovať o sťažovateľovej žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok

V Košiciach 19. januára 2005